

S. 12. 46

Abonnementpriser:
Kr. 8.— pr. kvartal
» 10.— » halvår
» 20.— » år
Til utlandet 40 kr. året.

Agder

105297

Nr. 281. -- 73. årgang

NYGAARDSVOLD ber om å bli stilt for riksrett

*Undersøkelleskommissjonens anklager
må prøves og pådommes i rettslige former
for åpne dører, sier han i skriv
til Odelstinget*

OSLO, 5. (NTB) — Stortingsmann Johan Nygårdsvold har ifølge «Arbeiderbladet» sendt et skriv til Odelstinget der han anmoder om at det må bli reist riksrettssak mot ham. I skrevet heter det bl. a.:

— Uten at jeg på det nåværende tidspunkt vil gå inn på undersøkelseskommissjonens innstilling vil jeg få lov til å si at jeg tror at ikke bare de 3 som er anklaget fhv. utenriksminister Koht, fhv. forsvarsminister Ljungberg og undertegnede, må også hele vårt folk ha krav på at i alle fall denne del av undersøkelseskommissjonen blir belyst, prøvet og pådomt i rettslige former og for åpne dører. For mitt eget vedkommende må jeg derfor henstille om at Odelstinget så snart som mulig beslutter å rette riksrettssak mot meg i anledning av de anklager som undersøkelseskommissjonen har framsatt.

Denne henvendelse fra Nygårdsvold vil bli referert i første møte i Odelstinget, og en kan gå ut fra at den vil bli oversendt kontrollkomiteen som har undersøkelseskommissjonens innstilling til behandling. Det blir et svært arbeide for komiteen å gå igjennom alt det materielle som undersøkelseskommissjonen har lagt fram og protokollkomiteens innstilling vil neppe kunne foreligge for langt ut i neste år.

A/S VINMONOPOLET omsatte for 30.9 mill. kr. til tyskerne i krigsårene

Det ble fort en hard kamp for å holde leveransene innen rimelighetens grenser

Den siste bestillingen i mars 1945
var på 600.000 liter.

I de 6 årene vi hadde den tvilsomme ære å ha de tyske okkupasjontroppene i landet, fikk vi erfare at de ved siden av sine mange andre laster også hadde en ubendig trang til sterke drikke. Nedenstående tall viser hvilke kvanta de klarte å sette til livs i løpet av disse årene, men selv denne stimulansen klarte ikke å skaffe dem den seiren de var så sikre på. Dette er et utdrag av Vinmonopolets beretning av virksomheten i 1944.

Den første tiden etter 9. april 1940 var det forholdsvis små kvanta vin og brennevin tyskerne rekvirerte og fikk utlevert fra Vinmonopolet, men seinere fikk rekvissjonene større omfang, og i september 1940 framsatte Wehrmacht et krav på 100 000 liter brennevin og 500 000 liter vin, hvorav en del til tollfri priser. Det meste av det som ble levert både da og seinere var de billigste brenneviner, for det meste akevitt, men også meget likør. Ofte ble meget av dette

så fikk forsyntinger andre steder fra, slik at det ikke alltid var så akutt å forsyne seg av norske beholdninger.

Litt etter litt etablerte rikskommissariatet kasinoer og skjenkesteder i ganske stort antall, og leveranene til disse ble etter en tid fastsatt til bestemte månedlige kvoter. Det ble gjennom årenes løp fort en hard kamp for å holde disse forsyningene innenfor rimelighetens grenser, særlig hva de bedre varer angikk.

Disse skjenkestedene var rike i noen henseende undergitt norsk lovgivning og bestemmelser. Skjenketiden var således ubegrenset og det betaldes ingen avgifter til stat og kommune.

Fra 1943 opprettet rikskommissariatet et særskilt utsalg — Verkaufsstelle des Reichskommissariats — hvor de «Angehörige» som hadde kjøpekort kunne kjøpe sine tilkommende kvoter av brennevin og vin. Verkaufssteller og et annet salgsted med navnet «Deutsches Geschäft» betegnet forsvindt en lettelse for Vin-

NYGAARDSVOLD

Komf i små

MAN

TRE

PLA

Moss, Rygge f går. Me i kjøkk komfyre skadd o Mannen ge flypl spreng terp a

Falk

Frank domme den tid ende i tvangsa Falk iske ki i år, de at han ske skulle atape

Ingen Trist statsba at det en ek

Hva visste Kot

Og hvorfor und ikke regjering

Telegrammene fra vår i Berlin og mange and

Det er et veldig materiale granskn om begivenhetene i 1940. Meget av de er jo dokumentene vedkommende riks liggjort for lenge siden. Derimot er de tiden for 9. april som vi først na har Mange har reist det spørsmål om det minister Koht har fått så mange varsl me uten å legge noe større brett pa d kommisjonens opplysninger om de mel riksdapartementet om en mulig tysk i

MINISTER SCHELLS RAPPORTER

Sendemann Scheel i Berlin sendte 29. mars 1940 en redegjørelse om hvorledes han betraktet situasjonen. Han mente at mange ting

idig
ret